

Cemil Meriç

Her ülkede çocuklar için yazılan ve pazarlanan kitaplar var. Ama dünya çocuklarının ortak hazinesi, çoğu hiçbir değer taşımayan bu abuk sabuk yayınlar mıdır? Çocuk ne demek? Geç gelişen, hatta hiç gelişmeyen tecessüsler yok mu? Yayınevi sahiplerinin sefil çıkarları uğruna piyasaya sürdükleri abur cubur kitaplara körpe zekaları teslim etmeğe kimin hakkı var! Eflatun, çocukların şairleri okumamasını istiyordu. Ne var ki, her Yunanlı eğitim hayatına Homeros'un şiirleriyle başlıyordu. Ezop'un kıssaları belki de hiçbir zaman bu kadar geniş bir okuyucu kitlesine seslenememiştir. Rousseau da Emil'ine tek roman okutur: Robenson. Çocukça bir sınırlandırış. Bir kere çocuk kimdi? Bütün bu çocukların tecessüs ve idrakleri birbirine eşit mi?

Andre Gide, okumağa başlar başlamaz iki kitap tutuşturulmuş eline, «Binbir Gece»yle «Kitab-ı Mukaddes». Flaubert, «Don Kişot'u okuduğum zaman kelimeleri yeni söküyordum» diyor. Marcel Proust, çocukken okuduğu kitapların başında Teophile Gautier'nin «Capitaine Fracasse»ını hatırlıyor. Uptain Sinclair, bir Amerikalı bir Avrupalının irfan seviyesine ancak ellisinden sonra yükselebiliyor, diyor. Stuart Mill'in otobiyografisini okurken bu hakikatı bir kere daha idrak ettim. Benim isimlerini yeni yeni duyduğum bir-